

lem sagde, at jeg havde udtalt mig med større Sympati for Højskolen end for de kommunale Efterskoler. Det skal jeg villigt indrømme. Jeg tror, at Højskolen har haft, vedblivende har og altid vil vedblive at have større Betydning, end de kommunale Efterskoler nogen Sinde faar, men dette er ikke ensbetydende med, at man fra Højskolens Side ikke interesserer sig for dette Spørgsmaal. Jeg vil gøre opmærksom paa, at de private Efterskoler, hvoraf der omkring i Landet findes ikke faa, i de allerfleste Tilfælde ledes af Folk, der staar den danske Højskole nær. Og naar jeg i min Tale gjorde gældende, at det vilde være heldigt, om ogsaa private kunde faa Støtte af den Bevilling, der er foreslaaet paa Finansloven til at drive Efterskoler, saa er det igen et Udslag af min Interesse for disse Skoler, idet jeg tror, at to Heste trækker bedre end een Hest. Tager man baade det kommunale og det private, vil man naa længere i denne Sag, end hvis man kun henvender sig til det kommunale. Det bedrøvede mig forleden at høre den højtærede Minister sige, at han ikke, trods de mange Henstillinger, havde i Sinde at ændre denne Bevillings Form; man maatte se Tiden an, sagde den højtærede Minister. Det kan muligvis være rigtigt, men jeg vil dog henstille til den højtærede Minister, om han ikke længere hen paa Vinteren, altsaa i denne Samling, skulde kunne have set Tiden saa meget an, at man kan se, om der ikke ogsaa bliver Brug for det private Initiativ. Der kan jo meget vel komme en Ændring i Forslaget ved anden eller tredje Behandling.

Jeg skal derefter vende mig til den højtærede Kultusminister, der, som jeg begyndte med at sige, forleden Dag rettede et voldsomt Angreb mod mig baade i det reelle og ogsaa i personlige Udtalelser mod mig. Jeg vil dog først takke den højtærede Minister — jeg siger udtrykkelig: først — for Tilsagnet om at tage under venlig Overvejelse, om der ikke var Grund til at oprette et residerende Kapellani i Nørresundby-Hvorup Pastorat. Den højtærede Minister sagde, at der var god Grund til det, og det giver jeg ham Ret i. Den højtærede Minister hævdede, at havde han blot en Mand til at overtage det Embede, saa kunde man sagtens faa en Bevilling. Da jeg senere hørte paa Ministerens haarde Anklager mod mig, kom jeg til at tænke: Mon du ikke skulde søge det Embede, saa var du saa rart paa Afstand fra den haarde Mand, der staar der paa Talersto-

len? Men bagefter kom jeg til at tænke paa, at Ministeren vel sagtens ikke vilde have en Mand som mig i den af ham bestyrede Folkekirke. Det var jo ikke nogen særlig smuk præstelig Skildring, han gav af min Person.

Jeg skal fremdeles takke den højtærede Minister for Tilsagnet om at ville være villig til at forhandle om Spørgsmaalet om større Tilskud til Understøttelseskassen for Friskolelærere og -lærerinder og desuden takke ham for, at han har i Sinde — forhaabentlig i en ikke alt for fjern Fremtid — at forelægge et Lovforslag om Skolens Tilsyn.

Den højtærede Minister sagde, at det ikke var rigtigt, naar det blev sagt, at der paa Finanslovsforslaget ikke var nye Bevillinger til nye Kirker. Det har jeg aldrig sagt; jeg har sagt, at der ingen Nybevillinger var til nye Kirker, og det er rigtigt. Jeg synes, at man meget vel kunde have taget et Par saadanne Nybevillinger med. Det er jo ogsaa en Slags offentlige Arbejder, der kunde give Beskæftigelse til mange arbejdsløse. — Dernæst mente den højtærede Minister, at det ikke gik an at bygge flere Kirker, thi vi havde ingen Præster at ansætte ved dem. Nu er det, synes det mig, en noget mærkelig Tankegang, at man i Øjeblikket og maaske i flere Aar skal lade være med at bygge Kirker, fordi man maaske ikke kan faa Præster ansat ved dem. Det kunde jo, hvis man tager Konsekvensen af Tanken, føre til, at man ogsaa maatte rive en hel Del af de nuværende Kirker ned. Nej, der er en anden Udvej, som den højtærede Minister kunde have anvist. Han kunde have sagt: Saa maa vi virkelig se os om efter nye Præstemner, saa maa vi virkelig tænke over, om der ikke kunde være Lægmand, der var skikkede til at blive ordineret og ansat som Præster i Folkekirken.

Herefter skal jeg vende mig til de Spørgsmaal, som ligger den højtærede Minister og mig særlig imellem. Her rejste den højtærede Minister sig til en voldsom Vælde. Man havde rigtignok Indtryk af, at det var en af Jordens mægtigste, der stod deroppe. Den højtærede Minister havde endogsaa Raad til at være personlig mod mig, hvad jeg paa ingen Maade havde været mod ham i min Tale. Jeg skal nu ingenlunde beklage mig over, at den højtærede Minister var haard i sit Angreb paa mig, jeg var ogsaa skarp i mine Angreb, og det er efter min Mening noget af det ynkeligste i det offentlige Liv, at en Mand